

Przedmiotowe Zasady Oceniania
z geografii
w Szkole Podstawowej
im. K. Makuszyńskiego w Małaszewiczach

opracowała Justyna Sowa

Formy i metody sprawdzania i oceniania osiągnięć i postępów ucznia

Przedmiotem oceny są:

- a) *wiadomości*
- b) *umiejętności*
- c) *postawa* - aktywność, systematyczność, samodzielność w pracy, współpracy w grupie, praca domowa, prezentacja przygotowanej samodzielnie siebie pracy.

Ocenie podlega:

- wiedza (znajomość problemów geograficznych) w szerokim znaczeniu;
- umiejętność logicznego łączenia poszczególnych elementów geograficznych;
- trafność określania zjawisk geograficznych;
- umiejętność posługiwania się atlasem i innymi pomocami geograficznymi m.in. globus;
- wkład w pracę i przygotowanie się do lekcji;
- aktywność na lekcji (udział w dyskusjach: argumentowanie, przekonywanie);
- formy aktywności dodatkowej (samodzielne przygotowanie referatów, przedstawianie własnych poglądów);

Uczniowie w toku zajęć lekcyjnych mogą otrzymywać oceny cząstkowe za:

- krótkie sprawdziany wiedzy - kartkówki;
- odpowiedź ustną (połączoną ze znajomością mapy);
- sprawdzian wiadomości po zakończonym dziale;
- samodzielnie wykonaną pracę domową;
- aktywność na lekcji (za aktywność uczniów otrzymuje trzy znaczki/kreseczki -, I, ɔ czyli 5 ocena bardzo dobra) ;
- przygotowanie do lekcji (przynoszenie atlasów geograficznych, zeszytów przedmiotowych i zeszytów ćwiczeń);
- krótkie odpowiedzi w toku lekcji;
- pisemne zadania testowe;
- prezentowanie pracy grupy;
- wykonanie prac dodatkowych (zaproponowanych przez ucznia lub wskazanych przez nauczyciela), wynikających z zainteresowań ucznia, wiążących się z programem jak i wykraczające poza program np.: własne działania na rzecz środowiska potwierdzone przez dorosłych, przygotowanie materiału do nowej lekcji, zorganizowanie wystawy, konkursu itp.,

Zarówno odpowiedzi ustne jak i pisemne powinny być oparte o umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji: podręcznika, zeszytu ćwiczeń, map różnej treści, rocznika statystycznego, słownika geograficznego, czasopisma, literatury popularno-naukowej. Prowadzi to do praktycznego wykorzystania wiedzy geograficznej co jest głównym celem kształcenia geograficznego,

Zasady oceniania i klasyfikacji **Umowa Uczeń - Nauczyciel**

1. Uczeń otrzymuje oceny **śródroczną i roczną**.

2. Oceny bieżące ustala się w skali od 1 do 6 z możliwością rozszerzenia o „+” i „-”.

3. Oceny poparte są dokładną i szczegółową informacją o osiągnięciach i postępach ucznia, w których także ocenia jest „postawa” tzn.:

- » aktywna praca na lekcji: samodzielna, odkrywczą, kreatywną;
- » systematyczność w przygotowaniu się do lekcji;
- » samodzielność pracy na lekcji;
- » umiejętność współpracy w grupie;
- » praca domowa – jej rzetelność, estetyka, zgodność z tematem i samodzielność wykonania;
- » prezentacja dodatkowej pracy wykonanej przez ucznia;
- » frekwencja na zajęciach;
- » prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń;
- » udział w konkursach;

4. Uzasadnione propozycje nauczyciela o przewidywanej ocenie z przedmiotu przedstawione są wszystkim uczniom w obecności klasy nie później niż na dwa tygodnie przed planowanym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej.

5. Warunki i tryb uzyskania wyższych niż przewidywanych rocznych ocen klasyfikacyjnych obowiązują zgodnie z wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania.

6. Sprawdzenie wiadomości odbywać się będzie przez:

- a) wypowiedź ustną
- b) prace pisemne (sprawdziany i kartkówki):
 - w formie pytań opisowych i problemów
 - w formie testów
 - ćwiczeń na mapach
- c) ćwiczenia;
- d) orientacja na mapie w różnych formach: przy mapie ściiennej, w atlasie uczniowskim, na mapie konturowej, na sprawdzianach, kartkówkach;

7. Prace klasowe są dla uczniów obowiązkowe i zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany będą przeprowadzane po opracowanym dziale przedmiotu lub w miarę potrzeb.

8. Uczeń nieobecny na sprawdzianie lub pracy klasowej zobowiązany jest w terminie **dwóch tygodni** od chwili ich przeprowadzenia do zaliczenia materiału, które obejmowały lub w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może jej napisać z całą klasą (długa choroba, pobyt w szpitalu, inny wypadek losowy) termin zaliczenia materiału sprawdzianu należy uzgodnić indywidualnie z nauczycielem.

9. Uczeń otrzymuje na lekcji do wglądu sprawdzoną i omówioną pracę pisemną, zapoznaje się z jej wynikiem i ewentualne zastrzeżenia zgłasza do nauczyciela. Prace przechowywane są w dokumentacji nauczyciela do końca roku szkolnego.

10. Uczeń ma obowiązek poprawienia każdej oceny niedostatecznej otrzymanej w wyniku sprawdzianu lub pracy klasowej czy innej pracy/zadania w terminie nie przekraczającym dwóch tygodni od chwili ocenienia i omówienia lub w terminie uzgodnionym z nauczycielem. W sytuacji zdarzenia losowego uczeń może poprawiać ocenę w innym terminie po uzgodnieniu z nauczycielem.

11. Poprawa prac klasowych odbywa się jeden raz. Otrzymana ocena z poprawy, jest oceną ostateczną i wpisywana jest do dziennika.

12. Nauczyciel może przeprowadzać kartkówki bez zapowiedzi z zakresu materiału maksymalnie obejmującego 3 ostatnie tematy lekcyjne.
13. Uczeń nie ma możliwości pisemnej poprawy kartkówki, może natomiast ocenę niedostateczną uzyskaną z tej formy sprawdzania wiadomości, poprawić odpowiadając ustnie z zakresu materiału kartkówki w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
14. Ocena z kartkówki traktowana jest jak ocena z odpowiedzi ustnej, gdyż daje dowód przygotowania się ucznia z 3 ostatnich tematów lekcyjnych.
15. Uczeń ma obowiązek przynoszenia na zajęcia kompletu niezbędnych pomocy do nauki.
16. Dwa razy w semestrze (przy 2 godz./tyg.) uczeń klasy VII i jeden raz w semestrze (przy 1 godz./tyg.) uczeń kl. V, VI i VIII może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny.
17. Nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania się do zajęć. Jeżeli uczeń był nieobecny na ostatniej (jednej) lekcji ma obowiązek uzupełnienia w tematu zeszytcie przedmiotowym czy zeszytcie ćwiczeń z ostatniej lekcji i wykonania zadanej pracy domowej oraz uzupełnienia wiedzy z zakresu tematu lekcji. Brak takiej pracy domowej oznaczany jest w dzienniku zajęć jako nieprzygotowanie do lekcji.
18. Ocena pracy ucznia jest jawna, częsta obiektywna, umotywowana i systematyczna. O wszystkich stopniach oraz znakach „+” i „-” uczeń jest informowany w momencie ich wystawiania.

Kryteria oceniania i zasady wystawiania oceny śródrocznej i rocznej

Oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne ustalone są w stopniach według następującej skali:

stopień celujący	6	
stopień bardzo dobry	5	
stopień dobry	4	<i>W ocenianiu bieżącym dopuszcza się możliwość stosowania znaków „+” i „-”</i>
stopień dostateczny	3	
stopień dopuszczający	2	
stopień niedostateczny	1	

Dokładny zakres umiejętności i ocenianych wiadomości został przedstawiony w wymaganiach na poszczególne oceny dla każdej z klas: V, VI, VII i VIII.

Ocenie podlega praca i postępy – nie zaś stan. Ocenianie ma się przyczynić do rozwoju, ma wskazać uczniowi, co osiągnął, co zrobił, ile potrafi (a czego jeszcze nie umie). Ma dostarczyć informacji o aktywności, postępach, trudnościach lub też specjalnych uzdolnieniach ucznia.

Oceniając wiedzę i umiejętności ucznia, uwzględniane są również jego indywidualne możliwości, zwłaszcza w przypadku uczniów z opiniami z poradni pedagogiczno-psychologicznej czy orzeczeniami. Brane jest pod uwagę jego zaangażowanie w pracę na lekcji jak również wysiłek włożony w przygotowanie się do zajęć lekcyjnych.

Sprawdzanie i ocenianie wiadomości i umiejętności uczniów odbywa się na bieżąco w czasie trwania 2 semestrów. Połączone jest z ocenianiem słownym – przekazywaniem informacji zwrotnej

o wynikach uczenia się, formułowaniem wskazówek oraz ocenianiem wyrażonym stopniem szkolnym.

K r y t e r i a o c e n i a n i a

A) Ocena za odpowiedź ustną:

Stopień celujący otrzymuje uczeń, którego:

* odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowania przedmiotem. Treść wykracza poza program nauczania, zawiera wiadomości spoza źródeł podręcznikowych;

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, którego:

* odpowiedź jest wyczerpująca z zakresie wiedzy podstawowej, rozszerzonej i dopełniającej treść; nie wykracza jednak poza program; poprawna językowo;

Stopień dobry otrzymuje uczeń, którego:

* odpowiedź jest zasadniczo samodzielna, zawiera większość wymaganych treści z zakresu wiedzy podstawowej i rozszerzonej; odpowiedź wyczerpująca, poprawna pod względem językowym.

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

* zna najważniejsze treści wiedzy podstawowej i potrafi je zinterpretować. Odpowiedź odbywa się przy niewielkim ukierunkowaniu ze strony nauczyciela. Występują nieliczne błędy rzeczowe i językowe (stosowanie terminów i pojęć)

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, którego:

* odpowiedź zawiera przynajmniej 50% wiedzy i umiejętności - wiedzę niezbędną do realizacji celów z przedmiotu w toku dalszego kształcenia. Możliwe są liczne błędy merytoryczne i językowe (stosowanie terminów, nazewnictwo, pojęcia). Uczeń zna podstawowe treści i przy pomocy nauczyciela --zasadniczo daje odpowiedź na postawione pytania;

Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

* odpowiedź nie spełnia podanych wyżej kryteriów oceny dopuszczającej;

B) Ocena za wypowiedź pisemną:

W wypowiedzi pisemnej brane będzie pod uwagę:

- dobór materiału rzeczowego, zakres wiedzy i poziom merytoryczny (umiejętność doboru i zakres treści, wyjaśnienie zjawisk i procesów, poprawne stosowanie terminów i nazw geograficznych);
- zrozumienie tematu;
- poprawność stylistyczna i kultura wypowiedzi;
- sposób prezentacji jako umiejętność posługiwania się wiedzą;

- samodzielność wykonanej pracy" dokładność wykonanych rysunków, wykresów;
- twórczość i kreatywność w działaniu.

C) Ocena za samodzielne wykonanie pracy dodatkowej i prezentacja jej:

Kryterium brany pod uwagę podczas oceniania będzie:

- zrozumienie tematu,
- znalezienie i wybór źródeł informacji
- zakres wiedzy przedmiotowej,
- dobór materiału rzeczowego;
- sposób prezentacji jako umiejętność posługiwania się wiedzą i pojęciami;
- konstrukcja pracy i jej forma graficzna: wstęp, rozwinięcie, zakończenie, wykaz literatury;

Stopień **celujący** otrzymuje uczeń, którego:

- * przygotowanie i przedstawienie pracy wskazuje na szczególne zainteresowania przedmiotem. Treść wykracza poza program nauczania zawiera wiadomości z poza źródeł podręcznikowych; uczeń podejmuje się własnej oceny, przedstawiania i broni swojego poglądu.

Stopień **bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który:

- * przygotowana praca w sposób pełny ujmuje przedstawiony problem; zawiera wszystkie ważne aspekty tematu, przedstawiona jest w sposób ciekawy i nie budzący zastrzeżeń.

Stopień **dobry** otrzymuje uczeń, który:

- * przygotowane przez ucznia referaty przygotowane są w sposób poprawny, ale temat nie jest do końca wyczerpany

Stopień **dostateczny** otrzymuje uczeń, którego:

- * przygotowany referat jest zgodny z tematem, ale ujęty jest w sposób pobieżny, brakuje podstawowych zagadnień, praca nie ma poprawnej konstrukcji: wstęp, rozwinięcie i zakończenie

Stopień **dopuszczający** otrzymuje uczeń, który:

- * dodatkowa praca samodzielna jest chaotyczna, brakuje logicznego połączenia problemu, a temat przedstawiony jest bardzo pobieżnie i nie do końca zgodny z tematem;

Stopień **niedostateczny** otrzymuje uczeń, którego:

- * przygotowana praca jest nie na temat, uczeń nie potrafi jest przekazać, nie wnosi niczego nowego z zakresu wiedzy

KRYTERIA OCEN ŚRÓROCZNYCH I ROCZNYCH

Ocena śródroczna i roczna wyrażona w skali ocen od 1 do 6 nie jest średnią arytmetyczną ocen bieżących lecz wypadkową ocen. Poparta jest szczegółową i dokładną informacją o postępach ucznia. Podczas wystawiania ocen brane są pod uwagę zdobyte oceny bieżące. Ważnym elementem oceny ucznia jest również jego postawa, zaangażowanie w naukę i pracę, a także frekwencja na lekcjach geografii.

Ocenę **celującą** otrzyma uczeń który spełnia w/w kryteria oraz:

- posiada szczególnie oryginalne i twórcze osiągnięcia opierające się na gruntownej wiedzy wykraczającej poza program nauczania dla danej klasy;
- potrafi selekcjonować i hierarchizować wiadomości;
- bierze udział w olimpiadzie przedmiotowej, pozaszkolnym konkursie przedmiotowym, osiągając sukcesy na pozaszkolnych etapach konkursu.

Ocenę **bardzo dobrą** dla ucznia, który oprócz w/w kryteriów:

- w wysokim stopniu opanował treści dopełniające, rozszerzone o wiedzę wykraczającą poza materiał przewidziany w programie;
- jest systematyczny, wyróżnia się swoją pracą spośród innych uczniów w klasie;
- ma zaliczone wszystkie sprawdziany na ocenę dobrą+ lub wyższą;
- potrafi łączyć i wyciągać wnioski z zadanych problemów geograficznych;
- samodzielnie rozwiązuje zadania o wysokim poziomie złożoności;
- zachowuje wzorową dokładność i staranność w rozwiązywaniu zadań;
- prawidłowo stosuje terminy geograficzne wymienione w osiągnięciach z poziomów: podstawowego i rozszerzonego;
- samodzielnie interpretować fakty i zjawiska oraz bronić swych poglądów.

Ocena **dobra** przysługuje uczniowi, który:

- opanował zakres materiału określony w minimum programowym i nieznacznie go rozszerzył;
- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim poziomie złożoności;
- zachowuje dokładność i staranność wystarczającą do poprawnego rozwiązywania zadań;
- wypowiada się pełnymi zdaniami;
- ma zaliczone wszystkie sprawdziany na ocenę pozytywną;
- właściwie stosuje terminologię przedmiotową;
- aktywnie uczestniczy w zajęciach oraz rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod;
- samodzielnie pracuje z podręcznikiem oraz z materiałem źródłowym.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości określone w minimum programowym (ma większość osiągnięć z poziomu podstawowego);
- samodzielnie rozwiązuje proste zadania;
- zachowuje poprawność i staranność wystarczającą do poprawnego rozwiązywania zadania;
- prawidłowo stosuje większość terminów geograficznych wymienionych w osiągnięciach z poziomu podstawowego;

- otrzymał pozytywne oceny za sprawdziany przeprowadzone w danym semestrze, lub zaliczył je podczas jednej poprawy,
- uczęszcza na lekcje i jest do nich przygotowany.
- potrafi z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązywać typowe problemy;
- analizuje również podstawowe zależności, próbuje porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowisko.

Ocenę **dopuszczającą** uzyskuje uczeń, który:

- ma problemy z przyswojeniem wiadomości określonych w minimum programowym;
- nie potrafi łączyć zjawisk z określoną przyczyną oraz nie rozumie jakie wywołuje ona skutki;
- nie pisał przynajmniej jednego sprawdzianu i nie ma zaliczonych prac klasowych na ocenę przynajmniej dopuszczającą;
- zapomina o przynoszeniu na zajęcia kompletu niezbędnych pomocy w tym również i zeszytu;
- jego frekwencja jest w powyżej 50% wszystkich godzin lekcyjnych;
- nie jest systematyczny (ma braki w pracach domowych, nie prowadzi systematycznie zeszytu ćwiczeń, prowadzenie zeszytu przedmiotowego/zeszytu ćwiczeń budzi zastrzeżenia);
- z pomocą nauczyciela potrafi nadrobić braki w podstawowych umiejętnościach.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie umie podstawowych wiadomości określonych w podstawie programowej;
- nie rozwiązuje najprostszyc zadań, nawet przy pomocy innych uczniów czy nauczyciela;
- nie zachowuje minimalnej dokładności i staranności, koniecznej do poprawnego rozwiązania zadania;
- nie stosuje terminów geograficznych wymienione w osiągnięciach z poziomu podstawowego;
- nie ma zaliczonych prac klasowych, nie pisał(a) ich, bo jest nie obecny(a) na zajęciach lub nie podjął próby ich poprawy w wyznaczonym terminie lub w terminie uzgodnionym z nauczycielem ;
- frekwencja jest poniżej 50% wszystkich godzin lekcyjnych;
- nie odrabia prac domowych, na każdą lekcje jest nie przygotowany (nie umie i nie ma niezbędnych pomocy, nie prowadzi zeszytu przedmiotowego/zeszytu ćwiczeń)

Wobec uczniów, którzy otrzymali opinie z poradni psychologiczno-pedagogicznej czy orzeczenia o niepełnosprawności, wymagania są niższe i określone indywidualnie, stosownie do zaleceń i wskazówek udzielonych w tych opiniach i orzeczeniach oraz w regulacjach zawartych w statucie szkoły.

Pozostałe ustalenia i zasady dotyczące oceniania uczniów, nie zawarte w niniejszych przedmiotowych zasadach oceniania, reguluje statut Zespołu Szkół im. K. Makuszyńskiego w Małaszewiczach Dział XXIV Wewnętrzny System Oceniania § 24-§ 31.